

Kościół św. Klemensa w Wieliczce

Obecny kościół św. Klemensa, stojący obok Zamku Żupnego w Wieliczce, to już trzecia świątynia w tym miejscu. Ma silne związki z solnym przedsiębiorstwem, które szczególnie widoczne były w poprzednim, gotyckim kościele. Jego wyposażenie stanowiło 11 ołtarzy będących fundacjami wielickich żupników (zarządców przedsiębiorstwa solnego) i zamożnych mieszczan. Codziennie rano, dla załogi zatrudnionej pod ziemią, odprawiano mszę św. *kopacką*. Organy dla kościoła sprawili kolejno żupnicy – Andrzej Kościelecki i Wawrzyniec Wodzicki. Do kościoła przylegało także 5 kaplic, m.in. bachmistrzowska (bachmistrzowie kierowali w czasach staropolskich pracami górniczymi i wydobywczymi kopalni), Gawrońskich - wielickich podżupków oraz jedyna zachowana do dzisiaj XVII-wieczna kaplica Morsztynów.

Po trzech wstrząsach podziemnych, które naruszyły mury kościoła władze austriackie zdecydowały się na jego rozebranie w XVIII wieku. Nowy obiekt został wzniesiony w stylu józefińskim. W 1825 roku dokonano uroczystej konsekracji. Obecny kształt świątynia zawdzięcza neobarokowym przebudowom prowadzonym przez ks. Zygmunta Goliana w XIX w. Wnętrze ozdabiają obrazy i rzeźby związane z tradycją górniczą – wizerunki św. Klemensa, św. Barbary i św. Kingi w scenie z legendy o odkryciu soli kamiennej. Pod kaplicą Morsztynów znajduje się krypta, w której prezentowane są cenne zabytki, w tym arcydzieło sztuki późnogotyckiej - monstrancja z 1490 roku, ufundowana przez żupnika Jana Borzymowskiego.

Przy kościele wznosi się murowana dzwonnica ufundowana przez Jana III Sobieskiego. Zbudował ją, z dochodów solnego przedsiębiorstwa, żupnik Wawrzyniec Wodzicki, zaufany doradca królewski i uczestnik Odsieczy Wiedeńskiej 1683 r.

źródło: *Górnicza Wieliczka*, M. Międzobrodzka